

MEULENOARE,

de Kolenmarchand.

Telkens iemand, bij toeval, de naam "Meulenoare" vernoemt vóór "Zestigers" en meer, flikkert onmiddellijk een vonkje in hun ogen en onweerstaanbaar verheldert hun gelaat door 'k weet niet welke olijke glimlach. Een verre glimlach, die de lichte rimpels dieper beschaduwet en aan hun aangezicht iets moois geeft...

Ja, hoe moet, hoe kan ik u best vertellen wie "Meulenoare" was? Willen we het proberen in de sprookjestrant? Alhoewel het bijlange geen sprookje is!.. Hemeltje, neen!..

Er was eens een man, tamelijk lang en pezig-hoekig. Mager en taai, zou men te Oostende zeggen. De vent was zwart van 's morgens tot 's avonds, van de maandag tot de zaterdagavond, van Nieuwjaar tot Sint Sylvester... Op zonen feestdagen was hij echter gewassen. Alhoewel dan nog kolenzwart in zijn wimpers, wenkbrauwen, neusgaten en oren stak. Zoals bij de mijnwerkers, die ik gedurende 25 jaren van de kolenputten heb zien terugkomen. Maar onze man was geen mijnwerker. Hij was alleen maar kolenventer of "koolmarchang". Zijn naam was, uit simpele ironie waarschijnlijk, Molenaar. Doch niemand kende die naam. Integendeel wist gans Oostende, vóór 1900, wie "Meulenoare" was...

Om zijn bescheiden nering uit te oefenen had Meulenoare paard en wagen. En hier begint de populariteit van Meulenoare. Want er bestonden andere kolenventers te Oostende, die insgelijks kar en paard hadden. Maar dààr zat het juist! Meulenoare was helemaal anders dan de kolenverkopers. En zijn paard was anders. En zijn wagen was anders...

Zijn paard was wit. To begin with, zoals Dickens het zou geschreven hebben. Wit zoals alleen een paard van een kolenkoopman kan zijn. Dit beest was eens een... hengst geweest. Schijnt het!.. Het was het magerste, het meest uitgemergelde dier, dat ooit op vier poten had gelopen. Niets dan putten en bulten, een vooruitstekende ribbenkast en een beenderige, lange melankolieke kop. Dat alles op vier stokkerige poten. Ik verkwist hier mijn inkt. In de "kleine Larousse" vindt men een bladprent aan het paard gewijd. In het midden ziet men het geraamte van dit nobel dier. Welnu dit geraamte is de foto van het paard van Meulenoare...

En de wagen? Zoals het een wonder heette hoe de vier poten van de bespottelijke hengst het lichaam konden stutten, zo draaide men ongeloofig rond de kar en vroeg men zich gepuzzeld af hoe deze vier wielen de wagenbak konden dragen? Ze stonden niet alleen gevaarlijk scheef, doch er ontbraken heel wat spaken. Verder hing de wagenbak aan een, dank zij ijzeren plaatjes, lederen riemen, ijzerdraad enz. En het ding piepte, krees en kraakte wanneer het in gang geraakte. Gelukkig zegt het spreekwoord: krakende wagens lopen het langst. En daarop spekuleerde Meulenoare waarschijnlijk?

Alles goed en wel beschouwd en overwogen, denk ik dat de lamoenbomen of "brancards" van de wagen het paard recht hielden en omgekeerd...

Als men verder bedenkt dat de gewone kolen 95 centiem (ik zeg wel vijf en negentig centiem) de zak gingen in die tijd en 1,20 frank voor de allerbeste, dan kunt u begrijp-

pen dat men heel wat moest roepen in de straten van Oostende om de waar aan de man te brengen en een karig stukje brood te verdienen. En dat deed Meulenoare dan ook. Iedere dag, die de Goeie God hem verleende, riep hij van 's morgens tot 's avonds in alle wijken :

Kolen !.. Charibon !.. Zwarte kolen !..

Ja, Meulenoare verkondigde: Zwarte kolen... En "Charibon" voor de franssprekenden, die het soms niet vatten konden wat hij eigenlijk verkocht. Gewoonlijk stond hij kaarsrecht op zijn wagen. Aldus kwam zijn "roep" beter tot zijn rechten.

Kolen, charibon !.. Premier qualité, direct du...
baton ! (première qualité, directement du bateau)

Want Meulenoare kende zijn Frans, zoals u hoort. Ik veronderstel dat hij ergens zijn soldatendienst in het Walenland had uitgedaan ?

Het gebeurde nochtans dat hij soms een poosje moe en afgesloofd neerzat op één der zijberden. Heel zelden nochtans...

's Avonds belandde Meulenoare, zijn uitgemergeld wit paard en zijn kraak-krassende wagen — onvergetelijke driedigheids — in de Lijnbaanstraat, waar de venter woonde... De witte hengst (?) werd echter in de afspanning Sint Bastiaan gestald...

Zo hebben onze ouders of grootouders Meulenoare gekend en zijn karakteristieke straatroep gedurende een halve eeuw gehoord...

Waarom behoort Meulenoare eigenlijk tot de Oostendse Folklore eerder dan een andere kolenmarchand ? Ja, waarom ? Om dezelfde reden wellicht dat Ciessen Grande het prototype van de voddenkoopman, Jantje van de Duinegalm DE dagbladverkoper enz. op het einde van de vorige eeuw waren...

MEULENOARE